



Crna Gora

JU Centar za socijalni rad za opštine Nikšić,
Plužine i Šavnik

Adresa: Njegoševa 10,
81400 Nikšić, Crna Gora
tel: +382 40 215 192
fax: +382 40 220 034
www.csrcg.me

**PROGRAM RADA
JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ZA OPŠTINE NIKŠIĆ, PLUŽINE I ŠAVNIK
ZA 2023. GODINU**

Nikšić, januar 2023. godine

SADRŽAJ:

I UVOD

II PROJEKTI

III OSNOVNI PROGRAMSKI CILJEVI I ZADACI CENTRA U 2023.GODINI

IV ZAŠTITA DJECE I MLADIH

V ZAŠTITA ODRASLIH I STARIH LICA

VI MATERIJALNA DAVANJA I PRAVNI POSLOVI

VII ANALITIČKO-ISTRAŽIVAČKI POSLOVI

**VIII ULOGA I ZADACI CENTRA ZA SOCIJALNI RAD U PROCESU REFORME SOCIJALNE
I DJEČIJE ZAŠTITE**

I UVOD

Crna Gora kao pravna i demokratska država organizovana je tako da ima viziju društva kao humanog, ekonomski stabilnog i funkcionalnog, zasnovanog na principima decentralizacije i participativnog odlučivanja sa visokim stepenom zaštite ljudskih prava i sloboda. U takvom društvu djelovanje svih sistema zaštite i podrške, uključujući i socijalnu i dječju zaštitu treba da bude zasnovano na potrebama pojedinca uz ravnopravno učešće državnog, lokalnog, privatnog, nevladinog sektora i samih građana.

Strateški pravci razvoja sistema socijalne i dječje zaštite Crne Gore usmjereni su ka decentralizaciji sistema, participaciji građana i korisnika, efikasnijim materijalnim davanjima i obezbjeđivanju kvalitetnih usluga. To podrazumijeva razvoj usluga koje podržavaju porodicu i život u zajednici i uspostavljanje standarda i drugih mehanizama za obezbjeđivanje kvaliteta, te promjene u organizaciji i uvođenje novih metoda rada u centrima za socijalni rad. Cilj je da se obezbijedi bolja socijalna uključenost različitih grupa korisnika, mogućnost za samostalan i produktivan život u zajednici, podrška porodici u njezi ranjivih članova, prevencija institucionalizacije i deinstitucionalizacija.

Centar za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik, organizovan kao javna ustanova za realizaciju socijalne zaštite, prilagođavaće se potrebama stručno-metodološki, organizaciono i radno, kako bi na što efikasniji način odgovorio svim obavezama koje su predviđene aktom o osnivanju.

Kao i do sada, materijalnu osnovu za ove aktivnosti obezbijediće Vlada Crne Gore preko Ministarstva rada i socijalnog staranja. To će omogućiti da i ove godine Centar pruža zaštitu svim kategorijama stanovništva koje se nalaze u stanju socijalne potrebe.

Program rada Centra će se u 2023. godini, ostvarivati u pravcu:

- Implementacije Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i drugih relevantnih propisa i podzakonskih akata;
- Unapredjenje kvaliteta života djece i mladih, odraslih i starih lica, romske populacije, osoba sa invaliditetom, materijalno ugroženih i nezaposlenih lica;
- Afirmisanja preventivnog socijalnog rada kroz sve oblike djelovanja;
- Umrežavanja institucija i razvijanje partnerstva;
- Podsticanja lokalne samouprave za uvođenje novih usluga u lokalnoj zajednici;
- Stručnog, organizacionog i kadrovskog usavršavanja.

II PROJEKTI

1. Primjena programa jačanja porodica u institucijama socijalne zaštite -ENVISION - kreiranje podražavajućeg okruženja za socijalnu inkluziju djece

Riječ je o projektu između JU Centar za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik i Save the Children International za Sjeverozapadni Balkan. Projekat je započeo 1.9.2019. godine, a nastaviće se i u 2023. godini, tačnije do 30.04.2023. godine. Vrijednost projekta za 2023. godinu je 5.000,00 evra.

Ovim programom i u 2023. godini biće obuhvaćene socijalno ugrožene porodice, djeca i roditelji iz porodica kojima prijeti izmještanje iz porodice. Cilj ovog projekta je da se izgrade resursi koji bi ovim porodicama omogućili da razviju svoje snage kao i roditeljske vještine kako bi djeca odrastala u biološkoj porodici. Svrha projekta jeste unapređenje kapaciteta porodice da omogući bezbjednost djeteta i uslove za njegov kvalitetan razvoj u porodičnom okruženju. Korisnici usluge su porodice u kojima postoji rizik od zanemarivanja djeteta, nasilja, izmještanja djeteta ili je prisutna realna opasnost od uvećanja stepena rizika po bezbjednost djeteta.

Uspjeh u postizanju rezultata u radu sa porodicama zavisi uglavnom od složenosti problema sa kojim se porodice suočavaju. Ovim projektom su angažovane dva porodična saradnika, koja zajedno sa voditeljima slučaja, iz Službe za djecu i mlade, rade na unapređenju ponašanja djece, a tome doprinosi i saradnja sa Dnevnim centrom za djecu i porodicu „Defendologija“, koja će se uspješno nastaviti i u 2023. godini. Porodice koje će i u 2023. godini biti ciljna grupa ovog projekta su uglavnom veoma siromašne i nisko obrazovane, tako da ćemo nastojati da im pružimo neophodnu pomoć u savjetodavnom i materijalnom smislu. U narednom periodu nastavićemo da radimo kako sa već uključenim porodicama, tako i sa novim porodicama kojima je pomoć potrebna.

2. „Pomoć u kući za stare“

Od 2016-te godine u saradnji sa UNDP-om i Ministarstvom rada i socijalnog staranja realizovan je projekat „Pomoć u kući za stara lica“. Pružanje ove usluge nastaviće se i u 2023. godini, a licencirani pružalac usluge je Crveni krst Crne Gore.

Usluga „Pomoć u kući“ doprinosi unaprjeđenju kvaliteta života starijih i lica sa invaliditetom i obezbjeđuje podršku za što duži boravak u zajednici. Podrazumijeva pomoć starijim i licima sa invaliditetom, koja žive kod kuće, a kojima je zbog specifičnih okolnosti i stepena ugroženosti potrebna podrška.

U skladu sa članom 15, Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge podrške za život u zajednici ("Službeni list Crne Gore", broj 63/19), pružalac usluge korisnicima obezbjeđuje sljedeće aktivnosti: nabavku hrane, pomoć pri pripremi obroka i hranjenju, pomoć pri kretanju, pomoć pri održavanju lične higijene i

higijene prostora, pomoć pri grijanju prostora, pomoć pri nabavci štampe i knjiga i plaćanju računa za električnu energiju, telefon, komunalije i sl; posredovanje u obezbjeđivanju različitih vrsta usluga za održavanje stana i uređaja za domaćinstvo; nabavku lijekova i odvođenje na ljekarske preglede.

Ovu uslugu, posredstvom Centra za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik, na teritoriji opštine Nikšić, u 2022. godini je koristilo 124 korisnika.

Ovu uslugu korisnici će, posredstvom Centra za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik, na teritoriji opštine Nikšić, u 2023. godini koristiti uz povećanje cijene usluge. Korisnici čija primanja iznose od 250 do 310 eura učestvovali sa 20% u plaćanju cijene ove usluge, korisnici čiji prihod iznosi od 310 do 370 eura učestvovali sa 30%, korisnici čiji prihodi iznose od 370 do 430 eura učestvuju sa 40%, a korisnici čiji prihodi iznose od 430 do 490 eura učestvovali sa 50% u plaćanju cijene usluge Pomoć u kući za stare.

3. „Savjetodavno terapijski rad sa djecom koja su žrtve nasilja u porodici“

Pravo na zaštitu od svih oblika nasilja predstavlja osnovno pravo svakog djeteta, utvrđeno Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima djeteta. Svako nasilje nad djecom je nedopustivo, a zaštita djece od nasilja obaveza svih koji rade ili su u kontaktu sa djecom.

Nažalost, podaci svih relevantnih institucija pokazuju da je nasilje nad djecom u porastu. Prema godišnjim izveštajima MRSS, zabilježen je značajan porast broja slučajeva nasilja nad djecom, oko 40%; kojima su se centri za socijalni rad (CSR) bavili u periodu 2017-2019. Pandemija COVID-19 nametnula je fizičko distanciranje i zatvaranje u domove što je povećalo rizik od pojave nasilnog ponašanja. Ograničena vidljivost djece koja su žrtve ili svjedoci nasilja posebno zabrinjava.

Zabrinjava i neadekvatan odgovor države na nasilje nad djecom, a naročito nedovoljna pažnja koja se posvećuje tome kako nasilje djeluje na djecu, kakve posledice ostavlja na njihov razvoj i kako im odrasli, čija je to profesionalna obaveza, mogu pomoći da se oporave nakon pretrpljenog nasilja. “Ono što na kraju krajeva određuje kako će se djeca izboriti s traumom, na fizičkom, emotivnom i psihološkom planu, jeste to hoće li ljudi iz njihove okoline biti tu za njih da im pruže ljubav, podršku i ohrabrenje. Vatra može da nas ogrije ili da nas sprži, voda može da nam utoli žeđ ili da nas udavi, vjetar može da nas pomiluje ili da nas oduva. Isto je i s ljudskim odnosima: mi možemo stvarati i uništavati, njegovati i terorirati, traumatizovati i liječiti jedni druge”- kaže Brus Peri, dječji psihijatar, osnivač Akademije za dječju trumu, u knjizi “Dječak koji je odgajan kao pas”.

Osnovni cilj projekta “Savjetodavno-terapijski rad sa djecom koja su žrtve nasilja u porodici” jeste podrška djeci koja su žrtve porodičnog nasilja, u cilju prevazilaženja i ublažavanja negativnih posledica nasilja i njihovog uticaja na dalji razvoj djeteta.

Saradnja na pripremi projekta je ostvarena sa Centrom za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik, od kojih su prikupljeni podaci na osnovu kojih su planirane aktivnosti projekta. Potpisan je memorandum o saradnji, na osnovu koga stručni radnici upućuju korisnike, djecu koja su žrtve nasilja, a terapeuti angažovani na projektu, kroz savjetodavno-

terapijski rad, rade na ublažavanju i prevazilaženju negativnog uticaja koje posledice nasilja mogu imati na dalji razvoj djece.

Kroz projekat je realizovana i obuka "Intervencije u krizi" u cilju jačanja kompetencija stručnih radnika da razumiju i primjenjuju opšte principe intervencija u krizi u cilju pružanja podrške pojedincima i porodicama.

Planirano je da se do kraja projekta izradi matrica za brzu procjenu rizika kao način da se identifikuju i organizuju informacije neophodne za predikciju zlostavljanja i zanemarivanja djece, ujednači praksa i voditeljima slučaja u centru za socijalni rad olakša brza procjena rizika.

Projekat se realizuje u period od 01.04.2022-31.03.2023.

4. "Zaštita prava na dostojanstveno starenje i prevencija demencije"

Evropska komisija prepoznaje aktivno i zdravo starenje kao veliki društveni izazov zajednički za sve evropske zemlje (UNFPA & HelpAge International, 2012).

Demencija je jedan od vodećih uzroka invaliditeta i zavisnosti među starijim osobama širom svijeta. Demencija ne pogađa samo starije osobe koje pate od ove bolesti, već ima i fizički, psihološki, socijalni i ekonomski uticaj na njihove staratelje, porodice i čitavo društvo.

InstituteCircle (Slovenija) i projektni partner NVO Impuls (Crna Gora) udružili su snage kako bi, na sjeveru Crne Gore, zaštitili prava na dostojanstveno starenje i odgovorili na potrebe kako starijih osoba sa demencijom tako i starijih osoba koje su sklone demenciji, kao i na psihosocijalne potrebe njihovih staratelja i porodica koje o njima brinu. Podršku projektu su, kroz potpisivanje memoranduma o saradnji, pružili: Opština Nikšić, Opština Plav, Opština Gusinje, Centar za socijalni rad za opštine Nikšić, Plužine i Šavnik i Crveni krst Nikšić. Projekat finansira Evropska unija.

Projekat, koji se realizuje u periodu od 01.01.2022-31.12.2023. godine, pružiće vrijedan doprinos drugim akterima civilnog društva i lokalnim vlastima u oblikovanju afektivnog odgovora na potrebe starijih osoba s demencijom i/ili starijih osoba sklonih demenciji i naravno i na psihosocijalne potrebe njihovih staratelja. Projekat će dati smjernice (na osnovu konkretnog iskustva stečenog tokom njegove realizacije) za izradu kriterija i odabir korisnika. Istraživanje i mapiranje, prvo ove vrste na tom području Crne Gore, dopriniće prikupljanju informacija, uključujući statističke i istraživačke podatke, kako bi se pomoglo strukturama vlasti u formulisanju i implementaciji politika u ovoj oblasti.

Projekat će obezbijediti platformu za sastanke za lokalnu samoupravu kako bi se dao doprinos borbi protiv stigme i socijalne nepravde osoba sa demencijom i starijih osoba sklonih demenciji i njihovih staratelja kroz operacionalizaciju lokalnih planova za socijalno uključivanje i socijalne usluge.

Tokom 12-mjesečne kampanje podizanja svijesti javnosti različitim aktivnostima ćemo se obratiti novoj publici i informisati širu javnost o pravu na dostojanstveno starenje, čime će se smanjiti stigma i predrasude povezane s demencijom.

Opšti cilj projekta će se postići kroz sljedeće projektne aktivnosti:

- Na početku projekta biće rađeni demografski podaci i podaci o načinu života starih osoba na sjeveru Crne Gore (opštine Plav, Gusinje, Šavnik, Plužine i Nikšić).
- Nakon toga slijedi obuka 25 promotera - volontera.

- Tim stručnjaka će razviti i pripremiti E-priručnik.
- NVO sektor će doprinijeti izgradnji institucija i kapaciteta sektora kroz kombinaciju psihosocijalne obuke, volonterskog vođenja i mentorskih usluga.
- Projekat će takođe uticati na nosioce – strukture lokalne uprave da preuzmu svoje odgovornosti.
- U drugoj godini projekta održat će se kampanja podizanja svijesti javnosti.
- Svi rezultati i iskustva stečena tokom projekta biće predstavljeni na završnom događaju.

Kroz projektne aktivnosti želimo približiti svijet starijih osoba s demencijom i njihovih porodica donosiocima odluka i širem društvenom okruženju; želimo da razumiju i budu svjesni problema i prepreka sa kojima se ti ljudi susreću, a prije svega želimo da podignemo svijest o njihovim pravima. Posebno ćemo istaći svijest da svaki pojedinac ima moć i dužnost da utiče na pozitivne promjene i da svaki pojedinac može doprinijeti poštovanju prava svih u društvu.

III

OSNOVNI PROGRAMSKI CILJEVI I ZADACI CENTRA U 2023. GODINI

Osnovna uloga Centra za socijalni rad je zadovoljenje potreba korisnika, zato će se i u 2023. godini raditi na unapredjenju i poboljšanju rada i uslova rada u Centru.

Centar će, i u ovoj godini, obaveze iz svoje nadležnosti realizovati kroz polivalentni i specijalizovani socijalni rad.

Polivalentni socijalni rad (materijalno obezbjeđenje) zahtijeva neposredan stručni rad na terenu radi konkretnog sagledavanja realnog stanja i ekonomske snage porodice, unapređenje saradnje sa drugim društvenim subjektima i organizacijama koje se bave ovom problematikom, kao i rad u analitičko-istraživačkoj sferi radi objektivnijeg sagledavanja uzroka i posljedica koje utiču na porodice da se nađu u stanju socijalne potrebe.

Drugi dio posla je specijalizovani rad na zaštiti porodice. Stručna, specijalizovana obrada svih kategorija socijalne problematike se odnosi na:

- zaštitu djece bez roditeljskog staranja,
- zaštitu djece iz porodica sa poremećenim odnosima,
- zaštitu djece i mladih koja su u sukobu sa zakonom,
- zaštitu djece i mladih kao i odraslih lica – zavisnika, lica sa invaliditetom i lica društveno neprihvatljivog ponašanja,
- analitičko-istraživački rad,
- zaštita djece žrtava porodičnog nasilja.

Prema korisnicima socijalno-zaštitnih prava Centar će sprovoditi sljedeće oblike zaštite:

- starateljstvo,
- smještaj u drugu porodicu,
- smještaj u ustanovu socijalne zaštite,
- usvojenje,
- lobirati kod lokalnih zajednica da osiguraju smještaj djeci koja napuštaju Dječji dom,
- razvijati uslugu mala grupna zajednica i uslugu stanovanje uz podršku,
- materijalno obezbjeđenje,
- dodatak za njegu i pomoć,
- jednokratne novčane pomoći,
- povlastice u unutrašnjem saobraćaju,
- rehabilitacija, školovanje i osposobljavanje za život i rad djece sa posebnim potrebama.

Mjere socijalne zaštite, obuhvatiće sljedeće:

- besplatan odmor i rekreacija određenih kategorija djece,
- obezbjeđenje obrazovanja djece koja su izgubila pravo na redovno školovanje,
- mišljenja i prijedlozi Sudu i drugim institucijama uz obavezan odlazak na teren,
- sprovođenje vaspitnih mjera prema maloljetnicima.

Usluge socijalnog rada će se ogledati u:

- savjetodavnom radu,
- pomoći u vaspitanju i razvojnim problemima djece,
- pomoći u saniranju poremećenih bračnih i porodičnih odnosa,
- posredovanju kod drugih institucija radi pomoći u ostvarivanju određenih prava,
- dijagnostici djece sa posebnim potrebama za potrebe komisije za kategorizaciju.

Analitičko-istraživačka služba će prikupljati i obrađivati podatke iz oblasti socijalne zaštite i socijalnog rada na nivou opština koje obuhvata Centar.

Centar će izvršavati i zadatke refundacije naknade zarada za porodijsko odnosno roditeljsko odsustvo, naknade po osnovu rođenja djeteta, kao i naknade za novorođenu djecu. Osim ovih, Centar će obrađivati i zahtjeve za naknade roditeljima ili starateljima lica korisnika lične invalidnine.

Organizacija i sprovođenje gore navedenih zadataka realizovaće se u skladu sa novom organizacijom predviđenom Pravilnikom o organizaciji, normativima, standardima i načinu rada Centra za socijalni rad.

IV ZAŠTITA DJECE I MLADIH

a) Zaštita djece bez roditeljskog staranja

U ovu kategoriju spadaju:

- djeca čiji su roditelji umrli, nestali, nepoznati, nepoznatog boravišta;
- djeca čiji su roditelji lišeni roditeljskog prava;
- djeca čiji su roditelji duže vrijeme zapustili njihovo čuvanje i vaspitanje;
- djeca čiji su roditelji spriječeni ili odsutni, pa nisu u mogućnosti da se redovno o njima brinu.

Oblici zaštite su:

- zaštita prava djeteta na život sa roditeljima,
- određivanje staratelja djeci lišenoj roditeljskog staranja,
- pronalazak hraniteljskih porodica i smještaj djece u takve porodice ,
- sprovođenje postupka usvojenja,
- smještaj djece u ustanove socijalne zaštite, praćenje i obilazak,
- prihvatanje djece po otpustu iz socijalno-zaštitnih ustanova,
- nadzor nad vršenjem roditeljskog prava i učestvovanje u postupku lišavanja roditeljskog prava,
- dodjela jednokratnih novčanih pomoći.

b) Zaštita djece iz porodica sa poremećenim odnosima

U ovu kategoriju spadaju:

- djeca iz porodica sa poremećenim odnosima,
- djeca čiji su roditelji u brakorazvodnom sporu,
- djeca sa neriješenim viđanjem sa roditeljem od kojeg su odvojeni,
- djeca sa neriješenim izdržavanjem,
- djeca za koju se traži izmjena odluke o povjeravanju,
- djeca iz vanbračnih zajednica,
- djeca koja su zanemarena od strane roditelja.

Aktivnosti u 2023. godini na zaštiti djece iz porodica sa poremećenim odnosima biće usmjerene na:

- pomoć roditeljima da roditeljsko pravo vrše u interesu djece,
- regulisanje odnosa između djeteta i roditelja s kojim dijete ne živi,
- učešće u postupku povjeravanja i davanja mišljenja o povjeravanju djece po prestanku zajedničkog života roditelja,
- pomoći saniranja poremećenih bračnih i porodičnih odnosa,
- nadzor nad vršenjem roditeljskog prava radi zaštite ličnosti i drugih interesa djeteta,
- angažovanje stručnjaka iz oblasti mentalnog zdravlja za korisnike kod kojih su evidentirani psihički poremećaji,
- razvijanje profesionalnog hraniteljstva,
- prevencija prosjačenja,
- dodjelu jednokratnih novčanih pomoći.

c) Zaštita djece i mladih sa poremećajima u ponašanju

Korisnici ovog vida zaštite su:

- djeca koja ispoljavaju poremećaje u ponašanju, navikama, emocionalnom razvoju, karakteru,
- djeca koja ispoljavaju asocijalno ponašanje (skitnja, napuštanje škole, agresivnost),
- djeca koja su počinila prekršaje ili krivično djelo,
- djeca, počinioci prekršaja i krivičnih djela koja su krivično neodgovorna (ispod 14 godina).

Stručni radnici rješavaće ovu problematiku kroz:

- rad sa djecom kod koje su evidentirani poremećaji u ponašanju, u saradnji sa porodicom i školom,
- učestvovanje u pripremnom postupku kod Suda i davanje mišljenja o vaspitnoj mjeri,
- pripremu djece za smještaj u vaspitne ustanove, praćenje i obilazak ustanova,
- prihvatanje djece po otpustu iz ustanova,
- praćenje djece uzrasta ispod 14 godina kod kojih je Tužilaštvo odbacilo krivične prijave uz kontakte s porodicom i školom,
- dodjelu jednokratnih novčanih pomoći.

Stručni radnici će pružiti pomoć maloljetniku i njegovim roditeljima u procesu njegove resocijalizacije, uticaće na maloljetnika da prekine kontakte sa osobama asocijalnog ponašanja, pružaće pomoć oko školovanja i stručnog usavršavanja. Svakih šest mjeseci stručni Tim će obavještavati Sud o rezultatima kontakta sa maloljetnikom.

V ZAŠTITA ODRASLIH I STARIH LICA

U kategoriju odraslih i starih lica spadaju:

- odrasla lica, zavisnici od alkohola,
- odrasla lica, zavisnici opojnih droga,
- odrasla lica sa invaliditetom,
- odrasla lica sa intelektualnim teškoćama,
- odrasla lica asocijalnog ponašanja ,
- odrasli počinioči prekršaja i krivičnih djela,
- beskućnici.

Centar će probleme ovih lica rješavati kroz:

- rad sa zavisnicima i njihovim porodicama radi upućivanja na liječenje;
- praćenje liječenja zavisnika, pomoć porodici oko njihovog prihvata po izlasku iz ustanove, saniranje poremećenih porodičnih problema;
- saradnju sa članovima porodice osoba sa invaliditetom, kao i sa zdravstvenim ustanovama u vezi njihovog liječenja;
- učestvovanje u postupku lišavanja poslovne sposobnosti, određivanje staratelja;
- smještaj odraslih, mentalno zaostalih lica u odgovarajuće ustanove;
- preispitivati poslovnu sposobnost lica smještenih u ustanovama socijalne i dječje zaštite,
- sačinjavanje nalaza i mišljenja za lica na izdržavanju kazne zatvora uz obavezan izlazak na teren;
- preispitivanje učešća korisnika u cijeni korišćenja usluga,
- sačinjavanje socijalnih anamneza u vezi ublaživanja kazne i pomilovanja;
- rad sa licima otpuštenim sa izdržavanja kazne zatvora;
- registrovanje beskućnika;
- davanje mišljenja u cilju ostvarivanja jednokratnih novčanih pomoći.

VI MATERIJALNA DAVANJA I PRAVNI POSLOVI

U skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, u Centru će se realizovati prava na osnovna materijalna davanja iz oblasti socijalne zaštite.

Korisnicima će biti omogućeno korišćenje prava na materijalno obezbjeđenje, na ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć, zdravstvenu zaštitu, troškove sahrane i jednokratnu novčanu pomoć.

U smislu važećih propisa, obavljaće se sljedeći poslovi:

- pribavljanje podataka za ostvarivanje materijalnog davanja;
- sprovođenje postupka za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć i ličnu invalidninu;
- praćenje porodica i pojedinaca nakon ostvarivanja prava;
- rad u socio-ljekarskoj komisiji radi utvrđivanja prava na dodatak za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i ocjenu radne sposobnosti;
- priznavanje prava na povlastice u unutrašnjem putničkom saobraćaju;
- davanje mišljenja i predloga za ostvarivanje prava na jednokratne novčane pomoći;
- davanje mišljenja o socio-ekonomskim uslovima korisnika za ostvarivanje jednokratnih novčanih pomoći i drugih prava kod drugih institucija;
- motivisanje i uključivanje korisnika u odgovarajuće vidove aktivacije;
- učestvovanje u otklanjanju prepreka za uključivanje u zajednicu i aktivaciju i obezbjeđivanje odgovarajuće podrške;
- sačinjavanje individualnog plana aktivacije zajedno sa korisnikom, praćenje sprovođenja plana, sagledavanje i evaluiranje njegovih ishoda;
- pružanje podrške voditelju slučaja i učestvovanje, kao član tima, u sprovođenju aktivnosti iz individualnog plana usluga;
- davanje preporuka za dodatne usluge i mjere koje su potrebne za stabilizovanje stanja korisnika;
- informisanje korisnika o postupcima za ostvarivanje prava, njegovim pravima i obavezama;
- vršenje provjere prihvatljivosti dokaza i priložene dokumentacije;
- pribavljanje dokaza od nadležnih organa o kojima ti organi vode evidencije;
- obavljanje radnji u vezi pokretanja sudskih i drugih postupaka iz porodičnih odnosa i u drugim slučajevima kada su učešće ili aktivna legitimacija organa starateljstva propisani zakonom;
- priprema za smještaj djece i omladine sa posebnim potrebama i starijih lica u ustanove socijalne zaštite, njihovo praćenje i obilazak u ustanovama;
- upućivanje djece korisnika materijalnog obezbjeđenja na odmor i rekreaciju (besplatno ljetovanje i zimovanje u dječjim odmaralištima);
- ažuriranje podataka za dodatak za njegu i pomoć, ličnu invalidninu, domske smještaje, zdravstvenu zaštitu, porodični smještaj, pogrebne troškove, jednokratne pomoći, participaciju za boravak djece korisnika u predškolskim ustanovama;
- posjeta ustanovama socijalne zaštite van Crne Gore.

U Centru će se realizovati i materijalna davanja iz oblasti dječje zaštite, i to:

- dodatak za djecu,
- dodatak za djecu uzrasta do 6 godina,
- naknada zarade i naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo,
- naknada za novorođeno dijete,
- naknada po osnovu rođenja djeteta,
- refundacija zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti koje su usvojene u Skupštini Crne Gore sva djeca do 18 godina od 1. oktobra 2022. godine ostvaruju pravo na dječiji dodatak. Prema navodima nove verzije Zakona, pravo na dodatak može ostvariti svako dijete do navršene 18. godine života, kao i djeca koja su korisnici materijalnog obezbjeđenja, dodatka za njegu i pomoć ili lične invalidnine. Ova nadoknada je, u većem iznosu, predviđena i za djecu bez roditeljskog staranja, kao i one čiji su roditelji, usvojitelji, staratelji, hranitelji kao korisnici materijalnog obezbjeđenja zasnovali radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije. Pravo na dodatak ima petoro djece u porodici, ali to ne važi u slučaju da je riječ o dvojkama, trojkama. Iznos dječijeg dodatka biće 30 eura mjesečno. Za djecu koja dobijaju dodatak, po drugom osnovu, kao na primjer korisnici materijalnog obezbjeđenja, dodatak iznosi 44 eura. Za korisnike dodatka za njegu i pomoć 52 eura, a djecu koja su korisnici lične invalidnine i one bez roditeljskog staranja 60 eura.

Takođe izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti usvojen je i predlog Zakona o obeštećenju bivših korisnika naknada za troje ili više djece. Zakon predviđa uvođenje doživotnog obeštećenja za bivše korisnice naknada koje su to pravo ostvarile 2015. godine po zakonu koji je Ustavni sud proglasio neustavnim. Njegova primjena počela je od 01. aprila 2022. godine. Bivše korisnice naknade po osnovu rođenja troje ili više djece ostvarile su pravo na obeštećenje. Visina isnosa naknade za navedeno pravo iznosi 192 eura i 336 eura. Uz zahtjev korisnice su podnosile: dokaz o obustavi prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece, dokaz da nije obveznik osiguranja kod organa državne uprave nadležnog za poreske poslove i dokaz da nije korisnik prava na penziju.

Pravo na obeštećenje prestaje ako korisnica tog prava zasnuje radni odnos, registruje se za obavljanje preduzetničke ili poljoprivredne djelatnosti ili ostvari pravo na penziju u skladu sa zakonom. Korisnice prava na obeštećenje su dužne da nadležnom centru za socijalni rad prijave svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje prava na obeštećenje, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Zakon o privremenom izdržavanju djece je donijela Skupština Crne Gore tokom 2022. godine, a stupio je na snagu 01.11.2022. godine. Ovim zakonom utvrđuju se uslovi i postupak za ostvarivanje prava na privremeno izdržavanje djece, nadležnost, evidencija, finansiranje, kao i osnivanje Alimentacionog fonda i druga pitanja od značaja za ostvarivanje privremenog izdržavanja. Crna Gora ovim zakonom obezbjeđuje sredstva neophodna za izdržavanje djeteta radi pravovremenog otklanjanja štetnih posljedica u slučajevima u kojima dužnik izdržavanja u cjelosti ili djelimično ne izmiruje obavezu izdržavanja određenu izvršnom ispravom.

Pravo na privremeno izdržavanje ima dijete sa prebivalištem na teritoriji države.

VII ANALITIČKO-ISTRAŽIVAČKI POSLOVI

U analitičko-istraživačkom timu planiraju se sljedeći poslovi:

- izrada Izvještaja o radu za 2022. godinu,
- izrada Programa rada za 2023. godinu,
- mjesečni izvještaji Ministarstvu rada i socijalnog staranja,
- vođenje evidencije domskog smještaja u Crnoj Gori i van Crne Gore,
- vođenje evidencije o broju korisnika dodatka za njegu i pomoć,
- vođenje evidencije o broju korisnika lične invalidnine,
- vođenje evidencije o broju djece bez roditeljskog staranja,
- vođenje evidencije o broju korisnika materijalnog obezbjeđenja,
- poslovi prema potrebama Centra i drugih institucija,
- saradnja sa drugim institucijama i organizacijama,
- izrada i ažuriranje baze podataka za dodatak za njegu i pomoć, ličnu invalidninu, domske smještaje, zdravstvenu zaštitu, porodični smještaj, pogrebne troškove.

VIII

ULOGA I ZADACI CENTRA ZA SOCIJALNI RAD U PROCESU REFORME SOCIJALNE I DJEČIJE ZAŠTITE

Unapređenje rada centara za socijalni rad je ključna oblast reforme sistema. Nove društvene okolnosti i složenost problema i potreba građana postavljaju nove izazove. Usvajanjem novog Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, podzakonskih akata i strateških dokumenata pred zaposlene i menadžment Centara za socijalni rad postavljeni su novi zahtjevi koji su aktuelizovali potrebu za značajnim unapređenjem profesionalnih znanja i vještina i širenjem opsega rada.

Imajući u vidu strukturu Sistema socijalne i dječije zaštite upravo Centri za socijalni rad čine srce sistema. Tako je za uspješan i stabilan sistem, svakako neophodno što bolje djelovanje i funkcionisanje centara za socijalni rad, koji će stvarati proaktivno dejstvo na korisnike sistema.

Za postizanje ovih strateških ciljeva, neophodno je preduzeti sljedeće aktivnosti:

- Povezati sistem socijalne i dječje zaštite sa drugim sistemima i djelatnostima u državi, harmonizovati ga sa međunarodnim propisima i standardima i usmjeriti ga na prevenciju socijalnih problema;
- Unaprijediti kvalitet i razvijati usluge socijalne i dječje zaštite u lokalnim zajednicama koje podržavaju boravak korisnika u porodici i zajednici obezbjeđujući sredstva iz dostupnih IPA fondova;
- Unaprijediti kvalitet stručnog rada u socijalnoj i dječjoj zaštiti;
- Obezbijediti mehanizam kontrole, evaluacije i praćenja efekata preduzetih mjera u socijalnoj i dječjoj zaštiti;
- Jačati kadrovske kapacitete u skladu sa reformskim dokumentima;
- Obezbijediti uslove za stabilan rad;
- Raditi na jačanju motivacije zaposlenih;
- Obezbjeđivati konstantnu pomoć građanima korisnicima sistema kroz saradnju sa privatnim sektorom;
- Jačati saradnju sa civilnim sektorom i u njemu tražiti partnere za razvoj kvalitetnih usluga socijalne i dječje zaštite;
- Jačati saradnju sa privatnim sektorom;
- Sa partnerima realizovati program podrške za osamostaljivanje mladih koji napuštaju zaštitu;
- Unaprijediti urgentno zbrinjavanje beskućnika i starih lica;
- Podsticati saradnju među institucijama u kojima djeluju socijalni radnici;
- Organizovanje češćih sastanaka sa predsjednicima mjesnih zajednica,
- Dodatno unaprijediti angažovanje u zastupanju obesnaženih i diskriminiranih osoba, grupa ili zajednica;
- Realizovati program nenasilne komunikacije i posredovanja u sukobima;
- Realizovati podršku hraniteljskim porodicama;
- Dodatno raditi na unapređenju zaštite djece od zlostavljanja i zanemarivanja;
- Pružati psihosocijalnu podršku starim licima;

- Raditi na prevenciji i sprečavanju daljeg nasilja u porodici i razviti sistem intervenisanja;
- Aktivno učestvovati na seminarima i edukacijama namijenjenim stručnom usavršavanju radnika za primjene novih standarda za pružanje usluga socijalne zaštite;
- Raditi na usavršavanju voditelja slučaja za pojedine oblasti djelokruga rada,
- Preuzimati odgovornosti za propuste u radu,
- Jačati saradnju sa lokalnom samoupravom, kao ključnim partnerom za stvaranje kvalitetnog sistema socijalne i dječije zaštite;
- Ostvariti saradnju sa civilnim sektorom koji se bavi razvojem volonterizma u cilju stvaranja preduslova za angažman u sprovođenju mjera aktivne socijalne politike;
- Uvesti standarde profesionalnog i etički ispravnog ponašanja stručnih radnika u socijalnoj i dječjoj zaštiti;
- Obučiti zaposlene i aplicirati za podršku EU koja je Crnoj Gori dostupna kroz IPA fondove, u cilju jačanja administrativnih i tehničkih kapaciteta.

Nikšić, januar 2023. g.

Direktorica

Branka Raonić